

Posudek školitele na magisterskou práci Anny Elexhauserové:

Stanovení personality na základě zpětných odchyť u norníka rudého (*Clethrionomys glareolus*)

Tato obhajoba mě vyprovokovala drobnějším teoretickému úvodu, ale nebojte, bude to jen pověstných pár vět.

Zoologie se stále vyvíjí, na jedné straně molekulárně-genetické metody postupují po skocích a rozkládají organismus doslova na jednotlivé molekuly. Postup z druhé strany od organismu jako celku postupuje viditelně pomaleji, nicméně nové přístupy se již začínají prosazovat. Těmi se zdají být prolínající se zvířecí personalita, vnitrodruhové strategie a sympatrická speciace. Studium personality zažívá v současnosti obrovský nástup a je jen škoda, že do něj nepřispíváme mnohem více. V této koncepci je, jinak řečeno, průměr a chyba průměru (v lepším případě SD) prostě málo a je třeba si všimnout větších detailů. A nejsou to jen osobnostní rysy, jde samozřejmě o celou vnitrodruhovou variabilitu, kterou je třeba podrobně systematicky rozplétat.

Pokud kolegyně Elexhauserová se tohoto přístupu striktně systematicky držela, je jí možno leccos vytknout z hlediska opatrnosti formulace a umístění v textu, ale rozhodně nikoliv z hlediska snahy všeho si, co možná nejpřesněji, všimnout. A pokud je to vnímáno jako nešvar (to slovo jsem už slyšel na základní škole), tak bych byl rád, aby to bylo zaneseno jen na můj otevřený účet – jsem na to už zvyklý.

Anna Elexhauserová je mnohostranně talentovaná (viz barevné ilustrace v diplomovém spisu) a vedle toho se věnuje dětem v přírodovědných kroužcích. Jak jsem měl možnost Annu delší dobu poznávat, je přemýšlivá, pracovitá a zoologická práce ji přináší velké uspokojení. Při své diplomové studii se ale bohužel setkala s realitou, která občas provází odchyty živých zvířat a zvláště pak drobných zemních savců. V roce 2013 populace norníka, a to nejen v okolí Budějovic, mimořádně špatně přezimovala a početnost pro živolovné odchyty narostla až na konci sezóny v září. To samozřejmě zanechalo stopy především na počtu zpětných odchyť.

Přesto dokázala A. Elexhauserová zrealizovat většinu našich původních plánů, i když nikoliv v plánovaném rozsahu. Nicméně zkušenosti, které jsme ze studie zpětných odchyť a testů získaly, jsou zcela zásadního charakteru. Pomocí vypouštění otestovaných zvířat a jejich zpětného odchyty, jsme schopni pravděpodobně vymazat dlouhodobou paměť a eliminovat tak nejasnou laboratorní habituaci již asi od dvou až tří týdnů. Po tomto krátkém časovém úseku je pak možné opět otestovat zvířata a prověřit opakovatelnost testovaných parametrů jakoby bez předchozích zkušeností zvířete s pokusnou aparaturou. Pokud je mi známo, toto v laboratoři a to nejen u nás, nebylo zatím takto prováděno. Tuto linii studia teď budeme sledovat a kolegyně A. Elexhauserová k ní výrazně přispěla.

V Českých Budějovicích 17. 1. 2014

Doc. RNDr. František Sedláček, CSc.